

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

II. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

2012. SZEPTEMBER

ÁRA 200 Ft

MÓCZÁR CSABA

Szeptemberi ajándék

Kedvedért nyitom ki az évszakok ékszerdobozát,
S félredobom a tél áttetsző üveg gyöngysorát.
Miért? Mert nem méltó hozzád!
Félre hajítom, félre én a tavasz színes, szeszélyes bizsuját.
Miért? Mert nem méltó hozzád!
A nyár ezüstjéből csak a nap sugarát irányítom rád,
És azzal festem meztíelen testedre
Az őszt sárguló, nemes aranyát.
Igen, ez méltó hozzád!

Szeptember 3.

Születésnapom
harmincnyolcadik éve
érkezett mint az
ősz. Iskolások
fiatal hada zengi
öregségemet!

Szeptember

Furcsa egy nyár volt.
Kibírtam dinnye nélkül
s te nélkül...!

HÓVÁRI ZOLTÁN

Messze vagy és nagyon közel

Messze vagy és nagyon közel.
Ha közelebb húzlak, eltávolodsz,
ha ellöknélek, rám zuhannál.
Bennem vagy.
Kibogozhatatlan csomókkal
a lelkemhez kötötted magad,
és a szabadságról álmodozol.
A feleségem vagy.
A húgom.
Az anyám.
A szeretőm.
És a végzetem.
Egyszerre próbállak megtartani és elhagyni,
de csak, ahogy Neked jó.
Nem tudom, mit akarok Tőled.
Talán csak, hogy szerethesselek.

KREISCHER KORNÉLIA

Korai ősz

Hűvös a szeptembereleji reggel.
Harmat csillog ébredő fűszálakon.
Hulló dió koppan a betonjárdán.
Levélkocsányok csüngnek az ágakon.
Három napja mentem el,
de úgy tűnik, itthon évek múltak.
Őszi hangulatú otthon várt ma rám.

Elevenített emlékek burkába bújva
kucorgok, vacogok, elgondolkodom.
Diderget a napsütéses reggel.
Korán köszöntött be az ősz, tudom.

Egy éve talákoztam először Veled.
Nem sejtettem, a nagy Ő Te leszel.
S hogy felborítod szokott rendemet.
Vajon meddig tart ez őszi szerelem?

Tarnócziné Barabás Irén: Martélyi ősz

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

Hazám – gyökerem

Szívem sebesebben ver,
 ha látom újra a határt,
 kerteket... Hazát
 s emberek hadát,
 kikkel együtt lélegzem,
 egy a nyelvem, gyökerem,
 a magyar!
 Valahonnan mélyről
 zsigereimből felzeng:
 paták zenéje,
 szilaj lovak dobogása,
 hosszúvágta...
 felcsapó meleg pára,
 ló emberrel egyé válva.
 Kentaur égből jött hazát keresni,
 hegyen-völgyön át széleseben járt,
 mire meglelé kincset,
 s megteremtették őseink
 e szép hont,
 hol szirmát bontotta:
 a piros, fehér, zöld.
 Volt: hogy nem maradt kő
 sem, és folyt füre, óra
 piros vér – föld inni kért?
 E népnek türelme volt erénye,
 de nem telt mindig
 mindenkinek kenyérre.
 Vérszerződés született
 – jónak, rossznak együttes vállalása –
 mi most is él, de nem értem:
 miért esnek egymásnak,
 húznak szanaszét,
 és szaladnak szerteszét.
 Nekik nem ez a hajlék
 a Haza, a hazánk,
 anyanyelvünk eredete,
 hol ringatott anyánk?
 Csak itt élhetünk,
 itt létezhetünk,
 itt csenghet szavunk,
 otthon itt vagyunk,
 és itt vagyok itthon.
 Kezemben morzsolom
 az édes anyaföldet,
 görögnek ujjaim között
 a sárgásbarna göröngyök,
 magamba szívom mézes-kesernyés illatát,
 érzem lüktetését,
 hallom himnuszát, szavát:
 óvjál, vigyázz reám!

KÓSA MÁRTA

Feledés

Néha még rád tekintek
 vissza
 késő esti
 halványuló fényben

 gyertyák lebegnek
 éberem
 míg ölelésed
 újra
 megidézem

 majd lassan
 puhán
 engedelmesen
 felém borít az éjszaka
 csillagokkal
 kivert
 fekete bársonya
 suttogásod
 áthatol
 száz
 és ezer világon
 dalom dalod
 arcom a te arcod
 összemósódott
 képek
 közt is tudom
 méreg vagy
 rég
 kicsorbult pohárban
 hiába
 vívtam veled
 ezernyi bús és konok
 csatában

 te győztél

 mégis
 élek
 feledés küszöbén
 visszarántanak hozzád
 vakon botorkáló
 koldus
 ölelések.

MÁJER JÓZSEF

Október

Bőröm bizsereg.
 Kívánja az októberi meleg fényt
 két csupasz karom.
 Fogyó tesztoszteron,
 mint buzgár,
 árasztja testem.
 Tán attól van melegem!
 Mellém ül az ősz a padra.
 Dér-szóró ujjával simogatja hajam,
 s fehérre festi, mint reggelente a kertet.
 Szerelmesen ölelget.
 Vénülő testem
 izzik az ősz-anya bájaitól.
 Gyöngéden harapdálom
 gyümölcsízű keblét,
 szemezgetem szőlőszemeit.
 Piros almaarcát csókolom,
 ízeit raktározom,
 kamrámba spájzolom.

TEMESI ÉVA

Leonardo

Vinci úgy állt korok mélyén,
 átlátva a mindenséget,
 nagy egységből kiragadva
 az önálló emberképet.
 Tudott tenni, akart tenni,
 a világot megfejteni.
 Könnyedén és sarmőr módra,
 mégis a mélybe hatolva.
 Titkos tudást megcsapolni,
 lehozni eget a földre,
 embert tenni középpontba
 tudás által, mindörökre.
 Művészetek, tudományok
 bő tárháza magát adta.
 Szétágazó zsenijével
 meglátta és megragadta.
 500 éve próbáljuk már
 megfejteni, mi a lényeg:
 Honnan tudott elővenni
 ennyi tudást, ennyi szépet!
 Pedig egyszerű az ábra:
 modern ember előlépett.
 Úgy nézett a magas égre
 egyenes gerincű magát
 már a mindenséggel mérve.

TISZAÖRSI NAGY ZOLTÁN

Sárga az ősz...

Sárga az ősz már,
 bíbora elment,
 ködszavú törvény
 őrzi a kertet.

Kén-dere díszlik
 már a határnak,
 varcog a szélvész,
 sír a madárdal.

Reccsen a lépés,
 kúszik az árnyék,
 vágva a széna,
 csak a gaz áll még.

Csökken a látás,
 csúszik az útszél,
 vissza ne sírjuk,
 ha jön a rút tél!

Vijjogó télben
 élet se mukkan?
 Azt, ami ránk vár,
 bírjuk-e szusszal?

(1956. nov.- dec.)

Major Gáborné Bániczki Julianna: Férfiportré

NAGY SÁNDOR**Badacsony**

Ó te nagy Badacsony
Fenséges vagy szeretlek nagyon
Mire megmászlak fáradt vagyok
De a látvány lenyűgöz nagyon.

Lenézek a mélybe
Körülötted a Balaton kékje
A nagy magyar tenger
Telepedett le évezredekkel.

Fent a kék ég s a nap ragyog
Körülöttem némaság honol
Szívembe béke
S nyugalom hatol.

Ameddig a szem ellát
Csillogó vizet lát
Rajta a hajók ringanak
Megérte megmásznom e pillanat.

Fáradt testem már nem is fáradt
Elnézem estig-e tájat
Tüdőm kitisztul-e légtől
Szeretlek Badacsony tiszta szenvedélyből.

Maradnék még, de nem lehet
Hamar beesteledett
Lefele hamar gurulok
S már nem is szuszogok
Szépségeddel betelni nem lehet
Hát eljövök sokszor, s megmászlak tégedet.

RINYAI LÁSZLÓ**Esti szürkületben**

Esti szürkületben zajos a tó.
Lemegy a nap, hangos a vízcsobogás.
Úszni ilyenkor jó, a víz csodás!
A sima tükrön messze repül a szó.

A káka árasztja szára illatát.
Oly jó lenne itt most látni Őt magát!!

Alakja mintha messzeségbe veszne,
a tóba merülve kínálná magát,
szinte érzem vizes haja illatát.

Mintha könnyű nádcsonakon evezne.
Páraként dobja fel a langymeleg tó.
Teste fehérén villog, meg nem fogható.

GRÓF MÁRIA**(Késői szerelem...)**

Életemnek alkonyán,
Boldogságom hajnalán?
Ó, miért is ily későn
Találkoztam Veled én,
Miért nem találkoztunk
Ifjúságunk idején?

Tudom én azt, szerelmem,
Itt van, kopog már a tél.
Mégfagynék, ha nem lennél.
Fogod kezem, nézed szemem,
Nyárutót hoz érzelmem.

Gazdag, dús szüretünk lesz,
Édes lelkem, érzem én,
Hiába közelg a tél.
Védelmező karodban
Végre megpihenek én.

Bú és bánat elszállnak,
Derűs, szép napok várnak,
Szerelmem szerelmedér?
Életemen át elkísér.
Szeretett, jó Istenünk,
Kérlek, óvjad életünk.

Tarnócziné Barabás Irén: Mosoly a múltból

FAZEKAS MAJOR GIZELLA

Kerepesi temetőben

Kerepesi temetőben
Ahogyan sétáltam,
Ragyogó őszi nap gyönyörében
Az elmúlást láttam.

Vörösben, sárgában,
Napsugaras fényben,
Lombhullató őszi nagy fák
Bólingattak,
Forgószélben falevelek
Játszadoztak vélem.

Hazánknak nagyjait
Sorra nézegetve,
Szívem is megdobbant
Hantjuk közelébe’.

Mintha a verseik
Mind fülembe csengnek,
Nagy-nagy bölcsességek
Előttem lebegnek.

Ők, kik a hazának
Olyan sokat adtak,
Búcsút intek hajtott fővel
Ősi hamvaiknak.

A jövő nemzedék
Figyeljen fel rájuk,
Ahol abbahagyták,
Ők onnan folytassák!

**Major Gáborné Bániczki Julianna:
Kislányportré**

PÁLFI ÁGNES

Barangolás a lélek kalitkájában I.

Lomha fénysugár
telepedett az ablakra,
s alacsony, párás fellegek
szálltak alá az udvar közepére.
Egy kisgyerek ül
a sámlin lábát lóbálva,
frissen ugrik fel az ág
reccsenésére.

De nem történik semmi,
minden csak vesztegel,
hiába kémlelem az udvart,
a természet unott kifejezéssel
bámul vissza rám.

Elborult nap, a mai.
Alvó szemhéjak
potyognak az ereszről.
De én ébren vagyok,
tátott szájjal rajzoló kört
a leheletpárába, min a világ
súlyosan továbbgördül.

Így telik el egy perc.

Távolból Anya hív:
hangja izmomnak feszül,
levegőm fülemben süvít, s
míg cipőfűzőharcban felnézek,
mosolyog.
„Ügyes legyél ma is”
ültette belém a gondolatot,
ahogy nyúltam a kilincs felé.

Ujjai féltőn
simítottak végig
idegszálaimon,
s a világ boldog
körtáncot járt egy
kutya-simogatáson.

GYŐRI GÁBOR

Évek

Nyíló, elképzelt vetület;
Rövid, kéjes hevület;
Ordítás, fénylő terület;
Kezdődik újra egy örület.

Biztonságba hajló nyugalom;
Változó, gyöngye alakom;
Biztonságba vetett bizalom.

Erősödő, bátor öntudat;
Kegyetlen, síkos akarat;
Illúzió-üzte sugallat;
Ördög-fertőzte fuvallat.

Végtelenbe tűnő siralom;
Könnycsepp sír az arcomon;
Végtelenbe törő siralom.

Kényeztető, Ianus-szerelem;
Nedves, élvhajhász szerepem;
Más karjába suhanó Életem;
Szaggató, öngyilkos sérelem.

Ajkaidról szálló üzenet;
Tépi, marja a szívemet;
Gyilkos, kegyetlen üzenet.

Lankadó, őrlődő rohanás;
Önző, önkínzó megnyugvás;
Őszülő, lassú bajlódás;
Színtelen, fájdalmas elmúlás.

Napszámosként megélt sikerek;
Másokat megvetve figyelek;
Napszámosként túlélte „sikerek”.

Poshadó, áldatlan szerelem;
Pokolban virágzó kegyelem;
Sorsomat bámulom mereven;
Ennyi, semmi az életem.

KARÁCSONY ISTVÁN

Ősz

Hegy mögül leskelődő ősz
lecsap a terített tájra.
Nyár még nyeglén visszaköszön:
lesz bőven vacsora mára!

Borzong a búsuló madár,
leszedett ágon társra vár,
mint a kidobott részeg, kár,
nem tudja, merre is tovább.

GYŐRI ZOLTÁN

Szerelem II.

Porba omlott a lélek.
Én fölötte álltam: Hát ölj meg, kérlek!
Csak három napig teremtettél, de nem voltál Isten:
Két nap érintettél, majd végleg elkergettél.

Ikaroszként szálltam, és te voltál a Nap.
Most elégeted szárnyam, és fejem a tengerbe csap.
Becsaptál kétszer, de így is a bizalom vár.
Bízzál magadban és bennem, bár a bizalom is szép halál!

Rendületlen kérelem,
Halhatatlan küzdelem,
És egy Gát,
Melyet a szünni nem akaró esőár szaggat át.

Olthatatlan forróság
A „felejteni” nem akarása,
Minden élet és szív
Gyötrelmének sírásása.

Szeretnélek a karjaimban tartani,
ahogyan a Holdat öleli a fény,
S szavakat suttozni,
ahogy mormog a szél, a zúgó szél.

Kell, hogy tudd:
Az akarat szépségre vár.
Bár amint ideér,
csak nagyobb szomjat talál.

A pillanatok percekké próbálnak nőni,
mikor érkezik az, amit várunk.
S kéz a kézben a szerelemre
És egy-más csókjára vágunk.

Tarnócziné Barabás Irén: Csendélet

SZABÓ IMRE

„Azért legyetek készen ti is”
(Mt 24,44.)

A nagy célt, uram, Te adod:
„Ti pedig készen legyetek!
Mint tolvaj, jön el az a nap,
Mindig készüljetek!”

Bármi jöjjön ránk e földön,
Ne éljen félelem bennünk,
Mert megígérte Jézusunk:
Itt van mindig velünk.

Jöhetnek viharok, bajok,
Jöhet sok megpróbáltatás –
Mindig csak azt kérem Tőled:
Készen legyek, mert vársz.

Készen legyek, ha újra jössz,
Vagy ha magadhoz szólítasz:
Legyen életemben sok gyümölcs,
Mit örömmel fogadsz.

Ezt a múltó, földi időt,
Melyet ajándékba kaptam,
Hasznos munkával töltssem el,
S üdv reményét hordjam.

Arra kérlek hát, jó Atyám,
Ha egyszer magadhoz hívsz majd,
Az örökkévalóságot
Tölthessem Tenálad.

HABOS LÁSZLÓ

Szabadulnia nincs esélye a rabnak...

Szabadulnia nincs esélye a rabnak...
Akkor azok, majd nagy tüzet raknak,
s mennyet nyaldossa a tűznek lángja,
ahol az igazak halálukra várnak.

Az égi királyságra kiválasztottak,
mindent a nagy lángok közé dobnak,
amit gyáva szolgák összeszednek
a bűnös bolygóról, s lábuk elé tesznek.

A tűz pedig mindent könnyű porrá éget:
A kardokból kovácsolt ekéket,
öldöklésre gyártott fegyvereket,
bátor papokat és szent eretnekeket,

nem teljesített ősi ígéreteket,
öröklétre vágyó reményeket,
nagy szentekről festet festményeket,
kegyelemben részesített fegyenceket,

bányákból vérrel ásott fényes érceit,
ősatyáknak dicső emlékeit,
királyoknak díszes palotáit,
árváknak sárból épített iskoláit,

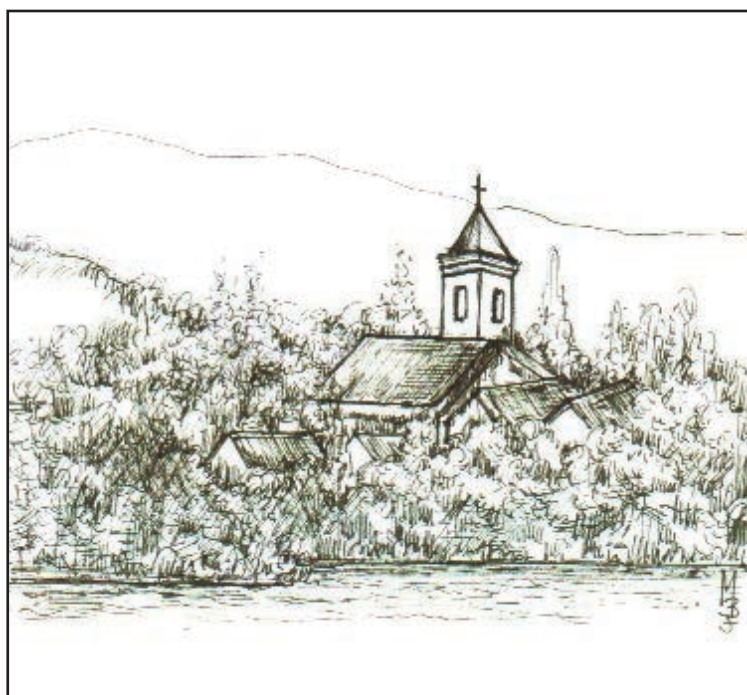
tudós könyveket, nagy felfedezéseket,
népeket irtott betegségeket,
gyertyákat és rózsafüzéreket,
állatszörből szőtt szép imaszönyegetek,

áldozati oltárra vitt bárányokat,
álmokat fejtő jóvólátókat,
angyalokat, akik szeretkeztek,
apáik bűne miatt vert gyermekeket,

vért evett s bálványt imádott testvéreket,
hűtlenségen ért feleségeket,
parancsra elfojtott kételyeket,
a tizedekből vásárolt részvényeket,

kiátkozottak és bűnösök csontjait,
s a véneknek elrejtett titkait.
Hamis tanúk buzgón énekelnek,
s a tűz lassan mindent könnyű porrá éget.

**Major Gáborné Bániczki Julianna:
Templom a Velencei-tó partján**

HORVÁTH ISTVÁN**Ha nem hallok...**

Ha nem hallok, akkor is szól a dal,
A rózsaszirma akkor is pazar,
Ha éj sötétje ül a kerteken, s
Oly köd terül a tájra, hogy orrodig se látsz.

Egykor majd ámulva látod,
Nem az égett bele emlékezetedbe,
Hogy homokszem került a gépezetbe,
Hanem az, hogy gyönggyé vált a kín.

PETRIK ISTVÁN**Tv helyett**

árfolyam	gátak	facebook	vágyak
sms	küldés	program	letöltés
reklám	ajánló	tiltott	dohányzó
doktorok	címek	elvesztett	rímek
törtek és pártok	jobb ha	vigyáztok	
törvények	szorban	glicerín	borban
túlélők	sztárok	színészek	rácsok
hazugság	gyárak	baráti	árak
zuhanó	forint	fizetted	megint
sárgacsekkek	metro	tombol	a retro
divatok	trendik	Oscar-díj	yenkik
térerő	vétel	mirelit	étel
szépség	és átok	.....	.....
	csatornát		
	váltok		
	.....		
árfolyam	gátak	csődbement	átlag
x-faktor	kódok	nyerési	módok
	ugyanaz	.....	
	.....	minden	
	kilépek	innen	

MAGYAR ANDRÁS**Életünk**

Gyámoltalan létünk alatt -
melyről azt hisszük, hogy szabad-
életünk úgy rohan, szalad,
mint vad, percebe fült pillanat.
Fut az év, a hó, hét, a nap.
Egymás mögött tolakszanak.
Vergődnek és vonaglanak,
akár mély kútba hullt szavak.
Tehetetlenül, mint a rab,
számolunk sok tavaszt, nyarat.
Ősz s a tél mögöttünk marad.
Felkél, s lemegy a hold, a nap,
és az idő belénk harap.
Mohó szájában húsdarab-
létünk apró foszlány, cafat.
S mint a cséplőgép, learat,
bebabál egy mohó garat.
Akár pindur, kis bogarat
Eltapos a talpa alatt.
Elkap, mint hálóba ragadt
síkos, csúszós testű halat.
Testünk incifinci falat.
S hogyha szorít a nyak alatt,
nem áll ellen az akarat,
Ledönt tornyot, bástyát, falat.
S nagy, hatalmas hegyoldalak
homokvárként leomlanak.
S mire példa mindig akad,
birodalmak hanyatlanak.
Eltűnnek vagyonok, javak.
Felolvaszthat jeget, havat.
S kiapadhatnak a tavak,
mint a versbe szedett szavak.
Életünk úgy rohan, szalad,
mint vad, percebe fült pillanat.
S tudom, egyszer vége szakad.
Ám ameddig erőm akad,
s míg forró csókok nem apad,
Rajtam vágyáram áthalad.
S ezért csodás teáltalad,
Ezért él bennem ily varázs.
És amíg izzik e parázs,
lángol az élni akarás.
Létünk egy vakuvillanás.

Tarnócziné Barabás Irén: Lakshmi

BÍRÓ ANDRÁS**Örökké vasárnap**

Csecsszopó gyermekként
rossz korban születtem,
tengernyi szenny és vér
elmaradt megettem.
És mennyi szenvedés
ért minket s hazánkat,
örökké csak robot,
és soha vasárnap!

Fogaskerekek közt
feljajdulva hittem:
nem tart ez örökké,
megsegít az Isten!
és fogcsikorgatva
mondtam az imámat,
„Add, Uram, hogy legyen
örökké vasárnap!”

Amíg fiatal vagy,
a törvényt, énem érted.
Törvények felé lök
nyughatatlan véred.
Majd, ha csak megtapos
sorsod szöges talpa,
akkor nyílik szíved
a szent vasárnapra.

Amikor zokogsz, mert
magadra maradtál,
amikor a szíved
riadót kalapál,
arra gondolj, mást is
mar, gyötör a bánat,
sóvárogva várod,
mikor jön vasárnap?

Elindultam én is
ünnepet keresni,
vad hétköznapokban
békességre lelni.
Északon és Délen,
Nyugaton, Keleten,
nyugalmam békéjét
sehol meg nem leltem.

Aztán egyszer, mégis,
az Úr rám is gondolt,
szerető társ után
vágyat belém oltott,

én nem is álmodtam
soha ilyen társat,
aki majd rávezet:
milyen a vasárnap!

Ma már együtt küzdve
minden napunk ünnep,
a ránk törő gondok
semmisségnek tűnnek.
Tudjuk, utunk végén
szent örömök várnak,
szívünkben béke van
s örökké vasárnap!

Érdparkváros, 1976. szeptember

(Elhangzott Kovács Gábor előadásában az IRKA
egyéves születésnapján.)

**Major Gáborné Bániczki Julianna:
Felvidéki templom**

Tőke Petra 6. osztályos
Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola
Százhalombatta

Nem hiszem el!

Látom hogy mások
és nem hiszem el
Saját gödröm ásom
Élet, itt temess el!

Kutatom, hagyjad
Én nem hiszem el.
Egy gödörben hagytak
Képe most torzul el.

Piszkál az érzés
de nem hiszem el
Ez nem lehet kérdés
nekem nem kell?

Piszkál a látvány
De nem hiszem el
Hogy halvány kis kód
Így illan el.

Ölelő foszlány
így nem hiszem el
A kép így túl halvány
kukámban süllyed el.

Ledobom karját
Mert nem hiszem el
Hogy igazi lenne
S a csönd nem felel.

Talán túl magas
bár nem hiszem el
Ne önmagad tagadd
ne fuss már el!

Toronymagasan
Hogy ne higgysz el
A valóság alatt
Ott süllyed el.

Majd egyszerű lesz
igen? nem hiszem el
A jutalma meglesz
de nekem már nem kell.

Egyszerűbb nem lesz
Már nem hiszem el
Nekem nem kell ez
Hát vidd már innen el!

Valami van itt
ami nem hiszi el
Hogy odabent lakik
mi nekem még kell.

Még mindig kopog
Ezt nem hiszem el
Az érzés ott dobog
Tűnj már innen el!

Vetráb Mercedes 10. osztályos
Széchenyi István Szakközépiskola és Gimnázium
Százhalombatta

Isten a könnyeivel áztat

Sokszor gondolkodom azon, hogy megváltozhat a világ,
Senki se tökéletes, mindenki követhet el hibát.
Nem foghattok meg engem, mert haver nem lehet,
Akármennyit fizetsz, kicsi erre a keret.
Isten a könnyeivel áztat, míg az ördög nevet,
hogy az ő kezében vagyok, nem tagadom, mert lehet.
De hova vezet ez? És merre visz az ár? Sajnos,
nem tudok elfutni, az ördög mellettem jár.

Ne félek a holnaptól, mert erre nincs már okom,
Nem tehet arról senki, hogy az életem eltolom.
Miért van az, kérdezem, hogy az álmok elmúlnak?
Miért van az, kérdezem, hogy csak a rosszak húznak?
Megtaláltam a helyemet, de lehet, hogy hibáztam,
A Barátaim mellett én mindig is kiálltam.
Az élet szerencsejáték, ő osztja a lapokat,
Néha 2-est kapok, de néha meg ászt adogat.

Cím nélkül

Az élet, az egy játék, játsszák, ahogy játsszák,
Vannak, akik sírnak, vannak, kik a pénzt kirázzák.
Vannak szép helyek, és vannak nagyon mocsok,
Én itt élek a mocsokban, és innen nektek osztok.
Nem feledem el múltat, és nem hallgatom el a jelent,
És nem feledem azt se, ki nekem sokat jelent.
Feladnék én álmokat, odaadnám életem,
Üvölnének sokszor, és van, amikor szétesem.
Addig megyek, ember, ameddig csak lehet,
Mert az emlékek megmaradnak, nem tűnnek el a sebek!

AMIR 14 éves
Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola
Százhalombatta

Vernyik Anett 5. osztályos
Bolyai János Általános Iskola
Érd

VÖRÖS TINC

A buszpályaudvar dohos, papír zsebkendővel és üres palackokkal teledobált várójában ült. A rozoga szék kelletlenül nyikordult meg alatta, ahogy felhúzta térdeit, hogy aztán átölelhessen azokat. Fekete, vállig érő csapzott haja a szemébe lógott, amit olykor meg-megpillanthatott a többi ember, bár látszólag senkit nem érdekelt. Az öreg főszerek holtrészegen egyensúlyoztak az ülőkéken, mások veszekedtek, vagy épp kellemesen elcsevegtek. Pedig ha valaki belepillantott volna azokba a sötét, magányos szemekbe...

A lány kezében egy kopott plüssnyúl lógott, melynek csak egy gombszeme volt, az is a végét járta már. Hátán egy vékony táska csüngött, láthatóan nem volt benne sok minden. Szomorúan meredt maga elé, a földet pásztázta tekintetével.

Sosem ismerte a szüleit, árvaházban nőtt fel. Sokáig túrta a gonosz banyák sanyargatását, ám tizenhatodik életévét betöltve megelégedte, mikor születésnapján a moslékba nyomták a fejét, mindezt azért, mert nem akarta megenni a levest...

Fogta a holmiját, és lelépett. Bepakolta a számára legkedvesebb emlékeit: a nyuszit és egy kis labdát, amit az egyik barátjától kapott. Nem volt nála más, csak ennyi. Azt se tudta, hogy került oda, ahol most van, az útról csak homályos emlékei voltak. De azt tudta, hova akar menni, csak azt nem, hogy jut el oda...

Egy harmincas éveiben járó szőke nő sétált el előtte, belépve látóterébe. Ijedten pillantott fel rá, és azonnal megrohmozták a víziók.

A nő épp a szeretőjéhez készül. Habár van egy irtó sármos, gazdag férje, neki az nem elég. Ő kalandra vágyik, izgalmakra és élvezetekre. Szereti a gyerekeit, így hát nem hagyja ott élettársát, csupán félrelép minden kedden, csütörtökön és szombaton. Mert megteheti.

A tízcentis magas sarkú eltűnt szeme elől, és mélyet sóhajtván lehunyta szemeit. Mindig is ez volt. Tudott mindent mindenkiről, akár akarta, akár nem. Már évek óta tudta, hogy valami nagyon nem stimmel vele, mivel túl sokat tud. Hamar megtanulta, mit mondhat el és mit nem, ám végül az tűnt a legésszerűbbnek, ha csöndben marad, és megtart magának mindent.

Azonban kíváncsiságának sosem tudott parancsolni, most is mohón futtatta végig pillantását a váróban dekoló embertömegben. Kint a mínuszok járták már, így hát a szokottnál többen kerestek menedéket odabent.

Hamarosan megállapodott tekintete egy roma fiún. Tizenkilencre saccolta, alaposan végignézte kopott farmerét és pulcsiját. Elgondolkozott, hogy nem fagy meg, majd átadta magát az információáradatnak.

A srác drogozik. Nem tud leállni a szerről, most is a díleréhez utazik. Gondok vannak a barátnőjével, akit folyamatosan lop. Egy apró kés lapul zsebében, mellyel még ő maga sem tudja, mit fog kezdeni.

A lány elkapta tekintetét, és inkább egy szemüveges, jól fésült fiúra nézett.

Kitűnő tanuló, okos, tehetséges. Csellózik, már a nyolcadik évét húzza a zeneiskolában. És bár kívülről nem látszik, belül rengeteg dolog nyomasztja. Elsősorban a szülei. Elege van az elvárásaikból, a követeléseikből; mikor ő mindent megtesz, és ő soha semmit nem kap cserébe. Elege van a „boldog családból”, amiben állítólag él. És van itt még valami. Titokban a saját neméhez vonzódik, és tudja jól, a szülei ezt sosem fogják elfogadni. Az apja azon nyomban kiherélné, majd kitagadná. Mehetne az utcára.

Együtt érzően görbült le szája széle, majd inkább magára hagyta a fiút és a gondolatait.

Úgy érezte, eleget hallott. Nem volt kíváncsi másokra, egyelőre. Magához szorította nyusziját, és végigfuttatta ujját a gomb töredezett szélén. Nem tudta, eljut-e valaha céljáig, vagy hogy mi is az ő célja. Álmában folyton ugyanarra a helyre ment, már kívülről tudta az odavezető utat.

Egy rövid, lilás-fekete hajú lány ült le mellé, tizen-nyolcnak is kinézett, ugyanakkor tudta, hogy vele egyidős lehet csupán. Haja tüskékben meredt hátrafelé, elől egy piros csík húzódott benne. Csinos arcán egy kedves mosoly jelent meg, ahogy barátságosan ránézett. A lány nem tudta, mit akarhat, vagy miért ült le mellé, hiába nézte szürke, csillogó szemeit, nem érzett, nem hallott semmit. Mintha egy láthatatlan falba ütközött volna, amely nem engedte, hogy az idegen fejében turkáljon. És ez talán így volt rendjén.

Meg akarta kérdezni tőle, hogy ki ő, és miért mosolyog rá, miért ül mellette, de nem jutott szóhoz. Csak nézte a másikat, és némán állta pillantását.

A zselézett hajú lány lassan zsebébe nyúlt, majd megfogva a másik vékony, gyöngye kis csuklóját, saját ölébe fektette kezét. A menekült értetlenül nézett rá, és azon tűnődött, vajon miért nem fél. Talán az a piros csík lehetett az oka... Igen, minden bizonnyal. Az a vörös tincs teljesen megbabonázta, és valamiért mérhetetlen nyugalommal töltötte el bensőjét.

Mire föleszmélt, a lány már nem volt sehol. Mintha egy mély álomból ébredt volna, hitetlenkedve nézte bal karját, amely az előbb még egy különleges személy ölében feküdt. Maga elé emelte, és kíváncsian szétnyitotta tenyerét. A markában lapuló papír ötszázast meglátva szíve nagyot dobbant, szeme felragyogott, majd egy őszinte mosoly ült ki arcára. Meghatottan, boldogan állt fel, és a kasszához sétált, hogy megvegye a szabadulását jelentő jegyet. Szébb és jobb élet várt rá, egy teljesen más helyen. Eljött az ő ideje, és ezt annak a titokzatos lánynak köszönhette, akinek már nyomát sem látta... Köszönöm.

Valkusz Lili

Vörösmarty Mihály Gimnázium
Érd

József Attila: De szeretnék... című versének alapján
(válogatás a százhalombattai Körösi Csoma Sándor Ált. Iskola tanulóinak ötleteiből)

Kékkő Gábor:

De szeretnék gazdag lenni,
A pénzemben megfürödni,
Divat szerint járni-kelni,
Híres étteremben enni.

A macskámnak Whiskast venni,
Egész nap csak simogatni,
A kutyámnak Pedigrét venni,
Őt is sokat simogatni.

De szeretnék gazdag lenni,
A környezetért mindent megtenni,
Tölgyerdőben járni-kelni,
Az erdőt népszerűsíteni.

Embereknek segíteni,
Gyerekeket megmenteni,
Kórházaknak adományozni,
Életfontosságú gépeket venni.

Árkocsovics Dominik:

De szeretnék okos lenni,
keresztretjvényt megfejteni,
a számokat írogatni,
a szavakat tudni, fújni.

Míg a csokit eszegetném,
Ági nénit kérdezetném,
kiáltanék: Anyu! Apu!
Milyen okos ez a fiú!

De szeretnék gazdag lenni,
McLarennel repeszteni,
Pirelli-gumit feltetetni,
és fullgázzal repeszteni.

Luxuskocsit megvenni,
aztán pedig tönkretenni,
a garázsban leparkolni,
az ágyamban elaludni.

Jakab Renáta:

De szeretnék szabad lenni,
a világ elől elrejtőzni,
hogy nyugalomban tudjak élni,
és ne zavarjon többé senki.

De szeretnék boldog lenni,
egy életem át vidám lenni,
mindig mosolyogni,
semmitől sem megriadni.

De szeretnék gazdag lenni,
a vágyaimat mind elérni,
a szükségben segíteni,
kivel lehet, sok jót tenni.

De szeretnék bölccsé válni,
a világ gondját megoldani,
főképp magamon segíteni,
és még hozzá okos lenni.

Guruz Fanni:

De szeretnék okos lenni,
fizikát, kémiát, mindent tudni.
Versenyekre járni s nyerni,
iskolámat büszkévé tenni.

De szeretnék erős lenni,
az olimpiára kirepülni.
Sok hosszú maratont futni,
és arany érmekeket nyerni.

De szeretnék gazdag lenni,
cipőt, ruhát, mindent megkapni.
Más embereknek adakozni,
az országot segíteni.

De szeretnék boldog lenni,
másoknak példát mutatni.
Öngyilkosnak nem lenni,
Magyarországot meg nem csonkítani.

Ambrus Izabella:

De szeretnék királylány lenni,
Fényes palotában élni,
Mindig szép ruhában járni,
Csodás bállokba menni.

De szeretnék rocker lenni,
Mindig bőrdzsekiben járni,
Senkinek se szót fogadni,
És a magam ura lenni.

De szeretnék híres lenni,
Mindig középpontban lenni,
És filmekben szerepelni,
Díjkiosztón sokat nyerni.

De szeretnék varázsló lenni,
Sok embernek örömet szerezni,
Csodás dolgokat művelni,
A világra békét hozni.

Molnár Alexandra:

De szeretnék még kisgyerek lenni,
Egész nap csak babákkal játszani.
Más dolgom nem lenne, csak nevetni,
Mindennap csak egymással mókázni.

De szeretnék másnak segíteni,
Ha baj van, azt együtt megoldani,
Az éhezőknek sok ételt adni,
Ne kelljen az utcán nekik élni.

De szeretnék dúsgazdag lenni,
A világban sok helyre eljutni,
Több országot megismerni,
S a barátaimnak elmesélni.

De szeretnék időt tekerni,
Néha a múltba visszarepülni,
Rengeteg percet újra megélni,
És azokon még egyszer nevetni.

Varjas Adél
4. osztályos

**Körösi Csoma Sándor Általános
Iskola
Százhalombatta**

F. Kovács Fanni
5. osztályos

József Attila Születésnapomra című. versének alapján
(válogatás a százhalombattai Kőrösi Csoma Sándor Ált. Isk. 8.o. tanulóinak füzetéből)

Jakab Renáta:	A bölcsödét én ki nem álltam, Óvodába szívesen jártam.	Cséza Kitti:
Tizenöt éves leszek én, Itt az élet elején. Még csak, Még csak.	Csupa móka.	Tizennégy évesen átgondolom életem, Az étellel szemben van bennem félelem. Bizony sokszor volt, hogy megbántottak, Olyan is volt jó párszor, hogy megaláztak.
Ajándék, melyet én írok, Amíg én még írni tudok. Látni, Élni.	Aztán kezdődött a sulis, Mit mondhatnék, nem nagy buli. Habár muszáj.	Lehetek velem akármilyen undokok, A céljaim mellett akkor is kitartok. Nem érdekelt az sem, ha sárba tiportak, Hogy mit érzek, arra viszont nem gondoltak.
Tizennégy évem elszelelt, De munkára még sose telt. Sajna, Rajna.	Az idén már ballagó leszek, Barátaimtól búcsút veszek. Lesújt a bú.	Nevettek rajtam, éreztem, hogy élvezik, Ezen emlékek életem részét képezik. Lehet, nem mutattam, de engem is kísért Az, hogy mindenki egy szebb, egy jobb jövőt ígért.
Lehettem volna jó gyerek, Ha akkor odafigyelek. Terád, Anyám.	Lassan gimnáziumba megyek, Tanulni fogok, a könyveket újra bújva.	De az élet nem lett se szebb, se jobb, úgy érzem, Hogy egymás bántása a lényeg, azt kétlem. Az eddigi bántást türtem én szótlánul, De remélem, a világ egyszer majd megjavul.
De nem váltam jó gyerekké, Mindig mást akartam én. Makacs, Ragacs.	Gálfi Dávid:	Heinrich Edina:
Anyám sokszor szólt reám, Ne légy ilyen buta leány. Kukucs, Papucs!	Tizenöt éves lettem én, meglepetés e versecském, ajándék, mellyel meglepem a gép előtti törzshelyem.	Egy napon hát megszülettem, Édesanyám karjába kerültem. Otthon csak ettem, aludtam, Mivel játszani még nem is tudtam.
Próbált engem megvédeni, De én nem engedtem neki. Buta, Liba.	Tizenöt évem elszelelt s még havi tíz cheat (!) sose ment. Lehettem volna hackelő, nem így, hobbiból cheatelő.	Bölcsiben én alig voltam, Talán csak egyetlen alkalommal. Akkor is bömbölni kezdtem, Így még pár évet otthon töltöttem.
Jurczyszak Elisabeth:	De nem ment, mert a sulis lefoglalta, s az összes időmet elpazarolta.	Később aztán jött az ovi, Ide már kötelező volt menni. Sok jó barátot szereztem, Ott aztán mindig csak nevettem.
A tizennégyet betöltöttem, Egy icipicit bölcsőbb lettem talán ma már.	Az időrablás gyorsan, nyersen ért, s a hackerkarrierem véget ért. Most a net szabálya érvényes rám, a cheatelés rég nem rám vár már.	Ezt követte az iskola, Ahol szintén volt sok jó cimborá. Nyolc éve járok én ide, Most már el kell mennem egy gimibe.
Réges-rég ittam anyatejet, Amelyet minden csöppség szeret. Sírtam, rítottam.	Most örül az iskola, hogy mindig csak tanul a Dávidka? Így én a hackelést rég lettem, helyette az iskolapadba ültem.	

NYÁRESTI MAFFIACSATA

Indiában az érinthetetlenek a legalantasabb kasztba tartoztak (és néhol máig is tartoznak), ők voltak azok, akiknek még az érintésétől is irtózott a többi ember. Azokat a munkákat végezték, amiket mások undorítónak, rangjukon alulinak érezték. A Margitszigeti Szabadtéri Színpadon nemrégiben ősbemutatón debütáló popmusical, az Érinthetetlenek szereplői csak két dologban hasonlítanak az indiaiakhoz: őket sem szabad megérintenie, megközelítenie az átlagembernek, és ők is mocskos munkából élnek. Csakhogy ez a munka másképp mocskos! Ez itt ugyanis az amerikai maffia, melynek tagjai a főnökük, Crash (Egyházi Géza) parancsára szemrebbenés nélkül vernek össze, vagy épp gyilkolnak meg bárkit. Nick Rightman (Magyar Bálint) rendőrfőnök már közel jár ahhoz, hogy leleplezze őket, ebben pedig egy kettősügynök, Colton (Gerner Csaba) a segítőtje. Viszont semmi sem lehet ilyen egyszerű – pláne egy színpadra szánt műben –, Rightman ugyanis beleszeret Crash lányába, Hannába (Andrádi Zsanett). Ha még nem lenne elég komplikált a helyzet, az író, Tallér Edina az egészet megfűszerezi egy kis házasságtöréssel és azzal a ténnyel, hogy Crash már az egész maffiózóéletet megbánta, egyszer és mindenkorra leszámolna eddigi életével.

A darab néhol komikusra, néhol drámaira sikeredett, de vitathatatlan erénye, hogy legalább zenés. Műfajilag tehát musical, amely a hazai könnyűzene ismert dalaira épül, ezeket igyekezett Simon Kornél rendező a történetbe ágyazni. Több-kevesebb sikerrel. A legtöbb dal nagyon szépen megállja a helyét, kiemelkedő például Fehér Adrienn Hogyan tudnék élni nélküled?-je vagy Gerner Csaba Tankcsapdától kölcsönvett Agyarországa. A jelenetek közötti átkötő zenéket sem érheti kritika. Azonban előfordult, hogy az előadás prózai színházba ment át, néhol sajnos gyermekes dialógusokkal, majd megállnak az éppen zajló események, hogy a színészek tánca perdülhessenek, és elénekelhessenek egy jól (vagy a fiatalabb korosztály számára kevésbé jól) ismert magyar dalt, anélkül, hogy a sztori bármilyen haladna előre általa. Ez persze nem feltétlen baj, de ha a történet ennyire komplikált, és ilyen sok szál kell elvarni, akkor igen nagy luxus megengedni ennyi „üresjáratot”, mert így a darab kicsit hosszúra nyúlt.

Az említett hibákat halványította a parádés szereposztás, a rengeteg táncos és a rendelkezésre álló legfejlettebb technika. A színészek kitétek magukért, a karaktereik pontosan olyanok voltak, amilyenekre egy musicalnek szüksége van: színesek, viccesek, izgalmasak, rokonszenvesek, szerethetőek. Így lesz az Érinthetetlenek egy tipikus Broadway-darab, amely tulajdonképpen azokat majmolja, akiket néhol szeretne kifigurázni, viszont a magyar musicalek palettájára kétségtelenül egy új színt kever ki. Ilyen is kell, főleg azoknak, akik egy nyári estén könnyed szórakozásra vágnak. Erre pedig az Érinthetetlenek tökéletesen alkalmas.

(Megjelent a Szabad Föld c. újság 2012. június 29-i számában)

Óri Eszter
Nemes Nagy Ágnes Gimnázium

MINT TŰZ ÉS VÍZ (részlet)

...A barlangban záptojásszag volt. Halk léptekeket hallottam. A falhoz lapulva elengedtem magam. A két kigyúrt ór elhaladt mellett. Már kezdtem megnyugodni, mikor az egyik megtorpant. Szaglászni kezdett, majd elém sétált, és a torkomnál fogva megragadott. Testem megfeszült, és újra láthatóvá váltam.

Életemben ekkor féltem a legjobban!

Jaj! Csörgött a telefon. Rápillantottam az órára, csak hajnali négy múlt két perccel.

„Ki a fene lehet ilyenkor?” gondoltam, majd félálomban kikapogattam, hol van a telefon, és fekvé felvettem.

- Halló! – szóltam bele.

- Jó napot, Ms. Sweet, itt a National Gallery igazgatója, Dr. Stewart.

- Ó! Jó napot. Miben segíthetek?

- Hallottam, hogy maga olyan nyomozóféle.

- Igen, nevezhetnek annak is.

- Rendben. Itt a múzeumban gyilkosság történt – felültem, megigazítottam a hálóingem, és úgy hallgattam tovább.

- Szeretném, ha kiderítené, hogy mi folyik itt. Nos, el tudna jönni?

- Persze, akár ebben a percben is.

- Rendben, akkor egy óra múlva találkozunk.

- Oké, viszlát.

- Viszlát.

Leraktam a kagylót, és már az járt a fejemben, hogy mit vegyek fel. A tükör előtt álltam, és gondolkodtam, közben végigmérettem magam. Arcom kissé beesett volt mostanság, anyám halála miatt.

Nyúltam a hajkeféért, hogy kibontsam fekete, szögegyenes hajam. Miután befejeztem, arcot mostam. Tegnap White partyn voltam, szóval zöld szemem is csupa világos volt. Egy karcsúsított fazonú fehér blúznál és a kedvenc farmeromnál döntöttem.

Belebújtam a sportcipőmbé, és felvettem a dzsekimet. Bezártam az ajtót, és felugrottam a robogómra. Fejemre kaptam a bukósisakot, és elindultam.

Többel mentem a megengedettnél, de őszintén szólva, nem érdekelt. Csikorogva lefékeztem, lepattantam a járműről, majd lekaptam a bukót a fejemről, és bementem. Hihetetlen látvány tárult elém. A festmények színes világa szinte vakított. A szám táva maradt.

Egyszer csak valaki a hátam mögött megköszörülte a torkát:

- Ön bizonyára Ms. Sweet – mondta egy mély dörmögő hang, megfordultam, és nagy pocakos alakot láttam magam előtt, a személy és a hang teljesen összeillettek. Haja göndör, és itt-ott kopaszodott. Ennek ellenére kedves arca, nagy krumpliorra és bogárszemű barátságosan köszöntöttek. Öltönyt viselt, és mosolygott...

Fazekas Ivett 6. o.
Kőrösi Csoma Sándor Ált. Isk.

RINYAI LÁSZLÓ

ZSINDELYES TETŐ ÉRDEN

(karcolat)

– EGY LÓ!!! – ámult el egy nyugdíjas járókelő, bekukantva a *zsindeletetős* ház udvarára.

– Igen, *sodrott* kese. Széles farú teherhúzó jószág, muraközi méntől – mondta neki egy másik járókelő.

A másik arra járó három évvel azelőtt meg akarta venni a körülbelül háromszáz négyszögöl nagyságú telken álló szép kis házat, de elbizonytalanította a *zsindeletes tető* említése.

(Az ügynök azt mondta a tetőre, hogy neki úgy mondta a tulajdonos: zsindelek fedik a háztetőt.)

A *zsindelet*: „Tetőfedésre pikkelyszerű elrendezésben használt hosszúkás **falemez**.” (Magyar Értelmező Kéziszótár, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1541. oldal.)

De ennek a háznak a tetejét nem fadarabok fedik! Aztán rájött a dolog *nyitjára*: Olyan furcsaság ez!! Érdem gyönyörű házak állnak, *zsindeletetővel*.

Ugyanis itt a kátrányos-szivacsos, egyébként pikkelyalakú tetőfedő elemet nevezik újabban *zsindeletnek*.

Nem vették figyelembe, hogy ez a szó már **foglalt**.

Ezt a nevet kellett volna neki adni tulajdonképpen: *kátrányos-szivacsos-pikkelyszerű tetőfedő izé*.

Ráadásul az is zsindeletfedésnek számít, ha 2 x 2 méteres táblákban vagy hosszú csíkokban van rárakva a tetőre (melegen, hot eljárással) az a bitumenes, szivacsos izé.

A TŰZÉPen (a vasúti felüljáró híd felé) mindenféle *zsindeletet* árulnak.

Régen – amikor még a zsindelet fadarabot jelentett – a zsindeletes fedés primitívebb tetőfedési módnak számított, mint az IGAZI: a cserépfedés. Azért, mert a fa az esőtől, a hótól korhad, a kiégetett agyag (a cserép) pedig nem.

A *zsindelet* német eredetű szó (die Schindel).

Ennek az itteni zsindeletes háztetőnek bádoglemez alapja van, a *venni mégsem szándékozó* (a mostani járókelő) három évvel ezelőtt felment a padlásra, és megkocogtatta. (Aztán csodálkozott, miért mond az ügynök *zsindeletet*.)

A ló zavartalanul szénát roogatott.

Az udvaron nagy szénagurigák álltak. Akkorák, mint a malomkerekek (persze élükre állítva).

Furcsa látvány mindez egy olyan ház udvarán, amely az egyik belvárosi körforgalom mentén áll.

A ló tulajdonosa vette meg (feltehetőleg adósságra) az ingatlant, nem törődve avval, hogy némelyek szerint az igazi = a cseréptető.

HABOS LÁSZLÓ

AZ ELREJTETT BARÁT

Sietősre fogtam lépteimet, amint megpillantottam a szerelvénnyel végénél álló kalauz magasba emelt kezét. Ahogy a lépcsőre helyeztem jobb lábamat, megmozdultak alatta a kerekek. Felléptem a peronra. Erőteltjesen szippantottam magamba a levegőt, megálltam egy pillanatra a vagon belső ajtaja előtt. A kalauznő becsukta maga mögött a külső ajtót, és kedves mosollyal bájos arcán a vagon belsejébe irányított. Szabad helyet keresve lépkedtem az ülések mellett. Átsétáltam a következő vasúti kocsiba, ahol az egyik ablak mellett könyvének olvasásába merült idős urat pillantottam meg. Körülötte az ülések üresek voltak.

– Szabad? – kérdeztem. A „Tessék csak” választ hallva helyet foglaltam a szemközti ülésen. Kitekintettem az ablakon. Az egyre gyorsuló vonat elhagyta az állomást. Szürke házak, esőtől nedves utak és az elsuhanó épületek között kukucskáló fáradt, délutáni nap nézett vissza reám. A kinyíló ajtón az imént megcsodált bájos arcú kalauznő lépett be. Hangja, mint madárdal csilingelt, miközben sorban kezelte az utasok menetjegyét. Miután elhagyta a vagon, hátradőltem az ülésen, és behunytam szememet. Szomorú képsorok jelentek meg. A pályaudvarra igyekező, miután a villamosról leszálltam, úgy egy tucatnyi bábéskodó ember állta el a megálló végét. Néhány méterrel messzebb egy rendőrautó fényei villogtak. A zebrán áthaladva láthattam, amit a ráérő bábéskodók is. Az eső áztatta úttesten gazdátlan szandál s egy mozdulatlan test a járda közelében. A szemem elé tárult kép önmagában is szívet marcangoló volt, de a bábéskodó gyülekezetből felreppenő szavak súlya nehezedett reám: „Az anya meghalt!”, „Nézzék a szerencsétlen árvát!”. Néhány lépésre a zebrától egy kiskolás leányka zokogott keservesen. Mellette egy egyenruhás rendőr állt szobormerevséggel. – Talán – gondoltam magamban –, ha ama egyenruhás nő helyett vonatunk kalauza vigasztalhatta volna a szerencsétlen kislányt...

Kinyitottam szememet. Megmunkálatlan földet mentén zakatolt a vonat. Tekintetem megakadt szemközti utastársamon. A mélyen könyvének olvasásába merült idős úr hasonlósága eszembe juttatta egykori tanáromat: Szalontay tanár urat. Igen, őt bátran nevezhettem tanár úrnak. Nem mintha más oktatót nem illethetett volna meg a tisztelet, hogy tanár úrnak nevezem, hanem mert ő olyan hamisítatlanul igazi volt. Olyan, mint aki valamely Mikszáth regényből lépett élénk. Tanított, nem csak oktató leadva és számon kérve a tananyagot. Nevelt, pedig akadtak néhányan közülünk, akiket ma nehezen nevelhető diáknak mondanának a szakemberek. A harmadik, talán a legértékesebb tulajdonsága volt, hogy tisztelt. Igen, tisztelte a tanulókat, a tu-

dást elsajátítani vágyó ifjú embert. Ő nem várta el, nem követelte ki belőlünk, mégis mindegyiküinktől – még azoktól is, akiket megbuktatott – megkapta az őt megillető tiszteletet. Feledhetetlen marad számomra alakja, az a viseltes öltönye, az utánozhatatlan mozgása, a következetes, de szeretettől irányított szigorúsága.

Ahogy elnéztem utastársamat, őt is tanárnak vagy volt tanárembernek gondoltam. Elmélyülten olvasott, nem tekintgetett ki az ablakon, nem nézett rá az utasokra lapozáskor sem. Elmerülve, átélve olvasott. Néztem a könyvét, azt a vaskos fekete, vászonborítójú könyvet, és érdekes izgatottság vett erőt rajtam. Ismerősnek tűntek a fekete vászonborító fedőlapjára nyomtatott aransárga betűsorok. Izgatottan fészkelődtem helyemen. Meredt szemekkel néztem a könyvet, igyekeztem felismerni a nehezen olvasható kopott betűket. Egy sorozat vaskos kötetét tartotta kezében. Behunytam a szememet és elmerengtem. Monoton zakatolt a vonat, és gondolataim képekké váltak, melyek a múltba repítettek. A tér és az idő, amely meghatározta a múlt eseményeit, közös volt néhány emberével. A helyet, melyet magas kék kerítés vett körbe, „tábornak” nevezték. A táborlakókat pedig elítélteknek. Az elítéltekre fegyőrök vigyáztak, és az elítélteket nevelőtisztek nevelték. Neveltek?

Visszagondolva Szalontay tanár úrra és az iránta érzett tiszteletre, határozottan állítom, hogy nem. Na, nem azért, mert az elítéltek nevelhetetlenek voltak (habár a hivatalos jelentések szerint azok voltunk), hanem a nevelőtisztek voltak alkalmatlanok a számukra előírt feladatra. A múltat idéző gondolataimban, mint óriási, leszállni készülő sas, lebegtem a magas, kék kerítés felett. Fekete posztó rabruhába bújt elítélteket láttam, amint fegyelmezett sorokban haladnak a börtönudvaron. Egykoron két elítélt haladt egymás mellett azon az udvaron. Hosszan beszélgettek egymásra figyelve. Mindkettőjük hóna alatt egy-egy vaskos fekete vászonborítójú könyv lapult. Talán Kodolányi-regények. A beszélgetésük az olvasott művekről folyt. Az olvasás messze több volt számukra, mint hasznos időtöltés. Gondolatokat ébresztettek bennük az olvasottak, és megosztották egymással gondolataikat. Az eszmecsere alakította, formálta gondolkodásukat. Az ilyen beszélgetések fontos részévé váltak börtönéletüknek. Mindez annál is inkább fontos volt számukra, mivel többen voltak. Úgy féltucatnyin, akik egy közösséget alkottak. Túl azon, hogy a közösség tagjai azonos bűncselekményt követtek el, hasonló volt az életfilozófiájuk, hasonló célok megvalósítására törekedtek mindennap. Vádirataikban szerepelt egy mondat: „Veszélyesek a társadalomra!” Ha loptak, sikasztottak, vagy netán embert öltek volna, nem érdekeltek volna külön figyelmet. De mivel nem szokványos bűnözők voltak, ezzel ki is érdemelték a különös figyelmet. A különös odafigyelésről egy igazán agilis nevelőtiszt gondoskodott. Olyan nevelőtiszt volt, akit bosszantott az a társadalmi jelenség, amit az udvaron sétáló fiatalemberek jelenítettek meg. Olyan, aki ügybuz-

góságával szakmai felemelkedést remélt. Olyan, aki a meglévőnél is nagyobb hatalomra vágyott, és az elképzelt hatalmának megszerzéséhez mindenre képes volt. Olyan ember, akinek nem voltak erkölcsi aggályai. Az udvaron sétáló két fiatal elítéltet ellenségének tekintette a nevelőtiszt. Olyan ellenségnek, akiket le akart győzni, meg akart törni. Legfőbb fegyvere ehhez a pozíciójához kapott hatalma volt. Hatalmát szolgálta a börtöntörvény. A törvényt pedig a vasszigor és a mindenre hajlandó megvásárolt, lelkiismeretlen szolgák.

A két erőszakot elutasító elítélt számos csatát vívott a könyörtelen zsarnokkal. Időnként mondvacsinált indokokkal záratta magánzárkába, máskor leveleik visszatartásával gyötörte, olykor pedig beszélő megvonásokkal terrorizálta őket. Bérencsei állandóan figyelték mindegyiket, és mindent jelentettek róluk a tisztnek. A hadnagy igyekezett folyamatosan fitogtatni hatalmát. Ugyanakkor a félelemkeltést megjelenítő egyenruhája, az aranycsillagaival ékesített váll-lapjai mögött egy gyáva, fizikailag is gyenge alak lakozott. A hatalom gyakorlása a személyes kihallgatásoknál elvesztette erejét. Nem tudott az elítélteket szemébe nézni. A mindenáron győzni akarás vakságától szenvedett.

Egy alkalommal a két elítélt a börtönkönyvtár polcain keresgélt olvasnivalót magának. Vamzer szemek figyelték ekkor is őket. Majd vamzer szájak tettek jelentést róluk. A könyvtáros kihallgatásából megtudta a nevelő, hogy milyen irodalmi műveket kölcsönöztek megfigyeltjei. Új csatát indított el a nevelőtiszt. Jogkörét túllépve új könyvtári szabályokat léptetett életbe. Így a szépirodalom is – a világirodalom gyöngyszemei – tiltó listára kerültek. Az elítéltek elől került elzárásra: Dosztojevszkij, Tolsztoj, Thomas Mann, Heinrich Böll, Sienkiewicz, Kodolányi és még mások. A hír hallatára – melyet a könyvtáros megosztott rabtársaival – az elítélteknél levő könyvek elrejtésre kerültek. Így attól a pillanattól az épületekben mászkáló rabok felsorolhatatlan hosszú bűnlajstromai között szerepelt az ellenséges szépirodalom rejtegetése is.

Múlt az idő, a télből tavasz lett. Még bátortalanul süttött a nap a börtönudvarra, ahol sétált egymás mellett két elítélt. Két elítélt, akinek nem volt neve, csupán számok utaltak létükre. EG 75-04 és EG 75-05 nyilvántartás számú elítélt valami érdekes, tiltott dologról beszélgetett. Nem volt hónuk alatt vaskos fekete könyv, de huncut mosoly ült az arcukon. Beszélgetésükben a tiltott írásokból született gondolataikat osztották meg egymással...

A vonat nyikorogva megállt. Önkéntelenül kinéztem az ablakon. Az állomástáblán Baracska felirat volt olvasható. Elmosolyodtam. Itt jártam alig néhány száz méterre a múlt felidézett helyszínétől. A szemben ülő öszes úriember kezében egy pillanatra elolvashatóvá vált a vaskos, fekete borítójú könyvre nyomott betűsor. Valóban, Kodolányi-regényt olvasott utastársam. Az általam is oly sokáig rejtegetett Juliánus barát egy kötetét.

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

ŐSZI-NÁSZI BÁL

Fát levelétől
szél keze vetközteti
hattyúhalálán

Ablakomból néztem, ahogy odakint piros bogyókat érlelt simogató kezével az ősz bágyadt napsugara. Majd mé-lázó tekintetem szobámban egy színesedő levélre tévedt. Egy levél búcsúzott.

Így toppant be az ősz a szobámba is, hullani készül Kislevél, veled. Napról napra néztem lassú, harmonikus múlásod. Búcsúztunk egymástól. Erőd lassan apadt. Ereidből osont az élet. Esténként hallgattam halk, csendes lélegzeted. Egyik nap még csak éppen halovány let-tél. Másnapra már az elmúlás ecsetje kevert egy kis sárga színt élénk, zöld köpenyedbe. Később egyre színesedtél. Lassacskán az egész tested sárga, szerényebb utazóruhát öltött, és ezzel elhagyott sugárzó, zöld fénylő pompád – utazni, menni készültél. Ez már nem volt oly hivalkodó, az elmúlás vágya settenkedő tolvajként lopakodott, és topogva várta a megfelelő alkalmat, hogy lecsapjon.

– De nézd csak, Levélke, a szobán túl, kint a nagyvilágban mi zajlik! Már hűvösebb az ősz, és az északi szél is időnként meg-megtépázza a fákat. A lombkoronák őszszebűjva susognak, borzolódnak. A levelek zizzelve, fázva álmodnak a fényárban úszó, tikkasztó nyárról. Talán lehuny szemhéjaik mögött megelevenednek az ifjúkori bohémkedéseik is.

Látod, már felébredtek, és körbe-körbeszállnak! Hisz ez kész bálterem! Figyelj! Mennyi színes levél! Örvénylő tarka, színpompás kavalkád – egész karnevál! Nézd, nézd csak, itt egyedül táncol az a sárga! Talán elhagyta a párja? Ott, éppen most kérte fel a kis vörös fitost a barna! Látod, azt a szégyellős nyurgát, hogy elbújt az ágak között! Még a fejét is lehajtotta. Időnként azért kikukucsál, és már egyszer-egyszer fel is mert pislantani – ő, micsoda félnék, milyen bátortalan! Amott pedig a cinőberrel ropja az a vidám, kis szeplős rozsdás. És az a fityfiritty, nézd, a csalfa szellőcske ölében hogy riszálja magát – a kis huncut! Hó, hó, itt valaki sír! No, majd csak megvigasztalódik! Jaj, milyen szédítő gyorsasággal kavarognak-keveregnek, hogy el nem szédülnek! Micsoda nagy a nyüzsgés! Megelevenedett a világ! Az a piros, ahogy kacag, majd belehal! Látod, még a fejdísz is ide-oda ringatózik! Már emlékszem: az ő pártáját fonta pirkadatkor a hajnali köd sejtelmes ujjaival. Viszik már őt is a szél szárnyán. De gyönyörű, ahogy száll a párjának karján keringve, pörögve-forogva az utolsó keringőjét járva! Tudod, a természetben ilyenkor a levelek örvénylő haláltáncukat járják. Haláluk a nászúk. Nemsokára a csillagok pislákolva, nyújtózkodva bújnak elő a végtelenből, és ezzel véget is ér a levelek őszi-nászi bál-

ja.

– Jaj, jaj, Levélke, már a nézelődésbe is megfáradtál! Pi-henj egyet! Hajtsd álomra fejecskédet! Azzal egy kis erőt gyűjthetsz még. Hosszú lesz az utad, kell az erőd!

Utolsó lélegzeted cseppjei egyenletesen áramlottak vissza az éltető szárba. A szár, mely táplált, napról napra erőt adott, most kíméletlen fősvényként az utolsó cseppig kamatostul mindent visszakövetelt. Amott már egy új levél bontakozott ki, melybe a te visszaszivárgott nedveid is friss erőként csörgedeztek. Halkan, ellankadva átadtad a helyed. Fényed megfakult, meggörnyedtél, mint botjára támaszkodó nénike. Éppen csak pihegtél. Mára tested apró, fonnyadt lett, összezsugorodtál, mint a rancos, kicsi, fonnyadt alma. Ám a ráncaidban, aszottságodban, múlásodban pihegő, alvó gyermekként egy új életnek a csírája, egy újabb lehetőség, a nagy titok (!) már benned szendergett. Aprókat zihált a lelked. Lassan elült az este, szürke fénye suhanva tompult feketére. Sötétség borult a szobára.

Egyszer csak egy csöppnyi nesz ütötte meg a fülem. Az asztalon levetett, zörgő ruhád pihent. Ruhád elhagyva szárnyaló lelked elsuhant, mint lepke, akit a napsugarak tánca, új virágok illata, csábja hívogatott. Talán nemsokára újra öltözködhetsz az új életedben, s ki tudja, mivé leszel, s mit vittél magadból a következő útra.

Pirkadatkor a hajnali szél széles vállán hozta harangunk távoli hangját. Mikor hattyúhalálukon a fákat megmaradt leveleiktől szél keze vetköztette, és azok dideregve, csendben landoltak a földön, a harang nyelve szomorúan lejtette gilinggalangját. Ott sárba taposva sírtak.

Gyakran hallottam még elfojtott nyöszörgésüket, sóhajukat. Odakint sok-sok levél, a szobámban pedig egy levél búcsúzott el.

Rövidesen télre fordult az idő. Télen a fák leveleik nélkül, csupán magányos, meztelen fekete csontvázak. Met-sző hideg éjszakában, amikor csak a csend lélegzik, könnyük földre koppanását és foguk koccanását vélem sejtteni.

Tarnócziné Barabás Irén: Ősz a Gaja völgyben

KIMMEL ISTVÁN

Író és költő megítéléséről

Nyugdíjasként hobbijaimnak élhetek, és hétköznap délelőtt akár beülhetek egy moziba is. Az Uránia díszes-patinás kis termében néztem meg Szabó István nagyszerű filmjét Az ajtót. A film forgatókönyve Szabó Magda ezzel a címmel írt regényéből készült, és nagyszerű színészekkel méltó módon örökíti meg az író életének egy szakaszát, amikor Kossuth-díjat kapott.

A film cselekménye romantikus, lélekboncolgató, és az 1950-es évek politikai légkörét ábrázolja. Ajánlom azoknak, akiket érdekel az ilyen téma és a Rákosi éra hangulata.

Mozi után a Rókus Kórház felé indulva megtaláltam Tormay Cécile író szobrát, melyet nemrég avatott fel a VIII. kerület polgármestere. Tavaly olvashattam a 20. század első felében alkotó író főművét, a Bujdosó naplót, amelyben bemutatja az 1919-es vörös terror vérengzéseit és a Szamuely halálvonátát.

A bronz mellszobor talapzatának felirata:

TORMAY CÉCILE

1875-1937

„Csak az emberek
dülnek ki, a hitük
megmarad másokban...”

/Régi ház/

A mű alkotója: R. Törley Mária 2011.

A médiában nemrég hallottam, hogy Faludy György költőt a „szájára vette” egyik szélsőjobbos politikai párt. Gondolom, az irodalomkedvelőknek nem kell bemutatnom Faludy György munkásságát. Első, még gimnáziumi élményem Villon költészetének fordítása, átköltötte és hozzátette költői személyiségét is. Ma már a polcomon sorakozik az életműve, világirodalmi polihisztornak tartom, mert nagy műveltségre tudott szert tenni polgári indíttatásával. Ennek a pártnak a képviselője azt javasolta a Parlamentben, hogy Faludy György munkássága ne kerüljön be a Nemzeti Alaptantervbe, mert heteroszexuális volt, és évtizedekig együtt élt egy párizsi balett-táncos férfival. Helyette Tormay Cécile-t javasolta, mert a Bujdosó napló igazolja a Tanácsköztársaság túlkapásait.

Az oktatás részéről erre azt a választ kapták, hogy Tormay Cécile író pedig lesbikus volt, egy olasz bárónővel is együtt élt. Halála 1937-ben egy nő karjaiban érte Mátraházán a nyaralójában. A szocialista ideológiai hatalom agyonhallgatta munkásságát, műveit tiltó listára tették. Londonba emigrált, ahol 1936-ban Nobel díjra jelölték, de nem kapta meg. Bízom abban, hogy mindketten benne lesznek a középiskolai tantervben.

Ennyit az irodalmi tájékozatlanságról, a nagy művészek megítéléséről és a másság toleranciájáról.

BEMUTATKOZNAK

Érdi Rozmaringok

az érdi német nemzetiségi kórus

A Rozmaring Kórus 2007. november 19-én alakult dalolni, táncolni szerető érdi férfiak és nők civil szerveződéseként. A kórus tagjai többségében a Duna menti németek leszármazottai.

Fő célkitűzésük a sváb zenekultúra és a hagyományok ápolása.

Megalakulásuk óta számtalan meghívásnak tettek eleget: hősök napi megemlékezések, szüreti mulatságok, adventi ünnepség, önkormányzati rendezvény, a pedagógus nyugdíjas klub rendezvényein való részvétel.

„Eleget tettünk a környező települések: Tárnok, Törökbalint, Diósd, Nagytétény meghívásainak.

Baráti kapcsolat alakult a nagy múltú és szakmai körökben elismert Soroksári Férfikarral, akik rendszeresen meghívják együttesünket az általuk rendezett fesztiválokra, eseményekre.

2009-ben részt vettünk a soproni pán-európai pikniken. Kórusunk 2009 óta több olyan város együttesével alakított ki baráti kapcsolatot, amelyek német nemzetiségi hagyományokat ápolnak: Kaposvár, Soroksár, Tököl, Dunaharaszti, Győr.”

A hagyományteremtés igényével az énekkarok azóta is rendszeresen találkoznak, kölcsönösen meghívják egymást.

Nagy sikerrel adják elő műsoraikat. A hangversenyek utáni baráti beszélgetésen megismerhetik egymás munkáját, kottacserékkel lehetőség nyílik a repertoár bővítésére, baráti kapcsolatok kiépítésére.

A karnagyok a szakmai megbeszélésen értékes információkkal segítik egymás munkáját, így biztosítva az együttesek további fejlődését.

Karnagyuk Stibló Anna, a Lukin László Zeneiskola igazgatónője.

A kóruselnök Péter Ferenc.

Falusiné Matics Zsuzsa
Érdi Német Kulturális Egyesület

BEMUTATKOZIK

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

ÉLNI ÉS HALNI
NYÍLÓ, HULLÓ VIRÁGKÉNT –
NEM KELL ENNÉL SZEBB!

Szabó Aida (Jampa drolma) – voltam és vagyok: ok, okozat... és okozó –, 1951-ben születtem, éltem Budapesten, és újraszülettem 2002-ben. Műszaki végzettséggel rendel-

kezem. 1975-től hivatásos katonaként szolgáltam Ercsiben, majd Budapesten. 1998-ban leszereltem mint nyugdíjas szűz. Három gyermekem és – kosárnyi – kilenc unokám van. 1972 óta Ercsiben élek, ma már csak a legkisebb lányommal.

Életem sorsdöntő eseménye után ragadtam tollat. Az új életemben ajándékként kaptam az írás örömét és gyönyörűségét. 2005-ben kezdtem el írni, amikor mint tanuló nagymama a Kőrösi Csoma Sándor Buddhista Egyetemre jártam. Ott szerettem bele a haikukba, így először ezzel a műfajjal próbálkoztam, de azóta már a vakák, haibunok, versek, prózák és mesék birodalmába is sűrűn el-elkalandozom.

2008-ban MALA GYÖNGYSORA haikukötetemet magánkiadásban jelent meg. Több pályázaton értem el helyezést; többek között 2009-ben a PILLANGÓÁLMOK verseskötetemet kiadását. 2010 augusztusában Pécsen a VILÁG HAIKU FESZTIVÁL-on tizenhárom magyar képviselő egyike voltam. Különböző antológiákban, irodalmi folyóiratokban jelentek meg írásaim. A virtuális hálón: <http://mek.oszk.hu/10100/10112/>, <http://www.irodalmiradio.hu/hallgato33/tartalom/szaboaida.html>. Számos haikuim a Terebess internet legnagyobb haiku-adatbázisán is megtalálható: <http://www.terebess.hu/haiku/index.html>

A MAGYAR HAZÁBAN című versem Lukács Sándor színművész előadásában az alábbi linken meghallgatható: <http://www.irodalmiradio.hu/lukacsandor.html>. Ercsiben a „KÖNYVTÁRAK ÖSSZEFOGÁSA A TUDÁSÉRT” programsorozat keretében Scherfer Olivér festőművész festményei az általuk ihletett haikuimmal kerültek kiállításra. Budapesten a Latitudes Könyvesboltban Szentgyörgyi Erika festőművészt a festményei által inspirált verseimmel köszöntöttem. Érden a Szepes Gyula Művelődési Házban a TÁNC VILÁGNAPJA alkalmából volt szintén közös rendezvényünk, verses kiállításunk.

Ercsiben 2010 szeptemberétől az EÖTVÖS JÓZSEF IRODALMI KLUB-ot vezetem, és ez év áprilisától minden hétfőn az általam meghirdetett MESEVÁR-ban mesélő nagymamaként az alsóosztályos gyerekeknek mesélek. Tagja vagyok dr. Vihar Judit által vezetett Budapesten működő HAIKU KLUB-nak.

Nevem mellett zárójelben levő név Jampa drolma, a tibeti nevem, ami szelídséggel, szelídséget védelmezőt jelent. Útmutatásként veszem, és hiszem: ahogy az erőszak erőszakot, hasonlóképpen a szelídség szelídséget szül.

CSILINGELVE FUT
AZ ÉLET, VÉGE MÉGIS,
CSAK HARANGKONGÁS.

KÓSA MÁRTA

Születtem Magyarországon, Nyírség fővárosában a Ratkó-korszak kellős közepén.

Létem és eszmélésem meghatározója szüleim sorsa volt. Megjártuk az ötvenes évek sötét bugyrait, éltem Nyíregyházán, Szakmáron, Boldván, Mezőkeresztesen, Nyékládházán.

Aztán hetvenben utolsó költözködésünk következtében átkeltünk a Dunán, és Ercsiben kötöttünk ki. Itt fejeztem be a gimnáziumot. A gyökerek megszakadtak, nosztalgivá csendesült barátságok szép emléke él tovább bennem. Ami megmaradt: a lázadó hit, hogy másképpen is lehet! Ezt tanultam tőlük, s ez az útravaló nehéz, értékes teherként nyomja vállamat.

Harminc éve vagyok óvónő, de mire e sorok napvilágot látnak, már múlt időbe tétetik a három évtized, hisz boldog „nyuggerségem” (nem elütés - így nevezem a rám váró éveket, mert nem a „díj” a fontos számomra, a NYUGALOM az, mire vágyom) most kezdődik el.

Apám példája nyomán a közösségi lét izgalmas és olykor zezugos utain haladtam húsz évig ideáimat követve, az „önkorizás” esztendeiben – hivatásomból adódóan a gyermekekért igyekeztem főképpen cselekedni. Pedagógus voltam összefonódik a mély szegénységben élő gyermekek fájdalmas, örömsóvárgó tekintetével. Megérne egy regényt mindaz, amit a testi, lelki éhségről megtapasztaltam.

A mélyen belém ivódott képeken jöttányit sem változtat az, hogy ma már sokan szívesen átsatíroznák azokat az éveket. Többnyire vesztés csaták harcossá voltam, páncélom megkeményedett, adtam is, kaptam is, ritkán hatott át a siker édeskes mámorra.

Az élet csodás ízeit ma újra kóstolgom, örömtársaim unokáim és gyermekeim. És! A partfal, ahol fényesség varázsolhatok egy kertet, ahol éjszaka felébredhetek a hajók dohogására, és minden reggel a nagy folyó illatába mártózik lelkem.

Dúdolóknak tartom magam, hosszabb utakon már gyerekkoromban is kidúdoztam halkán mindent, ami fáj, vagy rám nehezedett. Magányom műzsája éppen ötvenedik születésnapomra ajándékozott meg a versekkel. Mit addig szívemben tartottam meg magamnak, kezdett kikíváncozni belőlem. Anyám kis kockás papírlapjaira még jól emlékszem, ő magának verselt. Én soká csak egyetlen versvarázslómmal osztottam meg gondolataimat. Ma már közel tíz évnyi írás vár arra, hogy egyszer kötetbe rendezzem legjavát.

Számomra az írás maga a kegyelem és a csoda, amiért örökké hálás leszek!

BEMUTATKOZIK

MAJOR GÁBORNÉ BÁNICZKI JULIANNA

1947. szeptember 13-án születtem Kölesden. Szülőfalum szépsége, a környező táj (Somogy-Tolnaisági-dombság) már eszmélésem óta hatott rám. Édesanyám ismertette meg velem a vadvirágokat, a népdalokat, édesapám rajongott az orgonaművekért.

A körtefánkon harkály fészkel, télen madarakat etetünk... Pajtásaimmal jártuk a határt, nem kellett félnünk senkitől, semmitől. Fialtanárnőm megszerettette az olvasást; azóta is jó érzés, ha könyvek vesznek körül. Szegényen, de szeretetben éltünk.

1960-ban a történelem vihara Érdre sodort bennünket. Itt sem gazdagodtunk meg, de a Vörösmarty Gimnáziumban töltött 4 esztendő egész életre szóló szellemi utat adott.

Édesapám határozott kívánságára jelentkeztem a Pécsi Tanárképző Főiskola magyar-rajz szakára. Nagyszerű tanárainak köszönhetően a szaktárgyaimon kívül zenei és néprajzi tanulmányokat is folytattam.

1971-ben szereztem tanári oklevelet, majd elvégeztem az ELTE bölcs. tud. karán a magyar kiegészítő szakot. 1973-ban kötöttünk házasságot. Férjem is pedagógus: biológia-technika szakos. 4 gyermekünk van.

Nyugdíjba vonuláunkig mindvégig „nehéz” gyerekekkel foglalkoztunk, és ez a munka nem ér véget a kicsengetéskor.

A család ellátása és a kertészkedés mellett most már több idő jut a tudományos és a művészi munkára.

Férjem mesekönyvet ír, én a képzőművészet mellett két református lelkipásztor élettörténetén, ill. Vikár Béla szerteágazó munkásságának kutatásán, megírásán dolgozom.

Isten gondos, odaadó szülőket, jó testvért, szerető, segítőkész férjet és gyerekeket adott; ebből merítek erőt minden tevékenységemhez. Hálás vagyok érte. Ezért van ilyen hosszú nevem: Major Gáborné Bániczki Julianna.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

1948-ban születtem Ercsiben. Porcelánfestő szerettem volna lenni, azonban helyhiány miatt nem vettek fel a Képzőművészeti Gimnáziumba. 1994-ben kezdtem el tájképeket festeni és portrékat rajzolni. Az érdi Poly-Art Művészeti Egyesület és az Országos Képző- és Iparművészeti Társaság tagja vagyok. Több éven keresztül a raku technikával készült kerámia fortélyaival ismerkedtem. Az utóbbi hónapokban, engedve az érzelmek, az impressziók és a látásmód változása által jelentkező, erőteljesebb színekből álló világnak, festményeimben az útkeresés új fázisába jutottam.

Önálló tárlatokon és kollektív kiállításokon leginkább Pest megyében, de az országban több helyen is szerepeltem. Alkotásaim közintézményekben és külföldön is megtalálhatók.

„...Festészete az alföldi tájképfestészet hagyományaira épül. Tájképeit, valamint az ember és épített környezete témájában alkotott munkáit gondosan szerkesztett, lírai kompozíciókban festi meg. Olajjal készült táblaképei mellett szívesen és nagyon szépen dolgozik akvarellal. Színvilága, erőteljes kontúrjai és visszafogott, finom pontjai, vonalai, foltjai igazi grafikai élményt jelentenek.

...Raku kerámiáiban belső, saját, megélt világa az, ami a művészi alkotásokban feltárulkozik, és anyaggá-agyaggá válva nyomot hagy a világban...

...formai készsége, alkotói gazdagsága és a fantáziáját követő kifejezési kényszer megállít és megérint bennünket. Túljutott a kezdeti „mindent akarás” megtévesztő vonzásán, tudatosan és szépen dolgozva műtárgyakat hoz létre...”

/Angyal Mária művészettörténész/

FEHÉRLÓTUSZ

Lao-ce, aki fekete ökör hátán akarta elhagyni Kínát

Lao-ce (i.e. 570-490) alakját legendák homálya övezi. Őt nevezik az első pátriárkának. A Jangce vidék egyik kis falujában született. Már a megfogantatása és a világra jötte is mesébe illő. Édesanyját, aki már nyolcvanegy éves volt, egy szivárvány ejtette teherbe, majd nyolcvanegy évig hordozta. A hosszú kihordás után a csípőjéből bújt elő a fiúgyermek, aki ősz hajjal született, így „öreg mesternek” vagy „vén gyermeknek” nevezték el. Hetvenkét éven át tanult. Császári irattárosként tevékenykedett Lojangban, az akkori fővárosban. Óriási bölcsességre tett szert. Még Konfuciusz is kikérte a véleményét i.e. 518-ban, aki erről a találkozásról később az alábbiakat mesélte el:

„Értem, miként szállnak a madarak, hogyan úsznak a halak és szaladnak az állatok. A futóknak hurkot készítünk, az úszóknak hálót, a repülőknak nyílveszőt. De a sárkányokról nem tudom, hogyan emelkednek szelek szárnyán, felhők hátán az égbe. Éppen csak megláttam Lao-cét. Bizonytalmondhatni, hogy őt épp oly nehéz megérteni, mint a sárkányt. Ő Tao-életerőt tanít. Tanítása, úgy tűnik, arra int, hogy törekedjünk önkioltságra és egyszerűsége.”¹

I.e. 517-ben 81 éves korában miután megcsömörlött a Csu-dinasztia dekadenciájától, elhagyta a várost. Nyugatra, a Tibettel határos Kun-lun hegységbe távozott. Bármennyire is szerette volna önmagát az ismeretlenség homályában tartani, a Han-ku-i hegyszorosban lévő határkapu felügyelője, Jin Hsi felismerte a Mestert, akinek kérésére lediktálta az értekezését, majd eltűnt a hegyekben, bár a taoisták szerint ma is ott él valahol fenn a csúcsok közelében. Ez az értekezés volt a Tao Te King, mely ötezer írásjegyből, 81 fejezetből és két részből áll, az „Út”-ből és az „Erény”-ből. A Tao Te King azokat az igazságokat tartalmazza, melyekhez létszemlélete által jutott el.

– Lao-ce „nagyon szerette a homályt, és szándékosan eltűntette élete minden nyomát. S ez a jellemző Lao-ce minden követőjére, mert a bölcs ember "elrejtí valódi lényét", "nem hagy nyomot maga után". A beavatott "hímzett selyemruhája fölött egyszerű vászonruhát visel", a Tao-hoz igazodik, nem a világhoz. „Végtelenül kicsiny abban, ami által még emberi, végtelenül nagy abban, ami által egy az éggel”, és - ahogy Ji King mondja róla – „az általa létrehozott változások világosan láthatók, mint a tigris csikjai”. A valódi ember „nem ismeri sem az élet szeretetét, sem a halál gyűlöletét: az életbe belépés nem szerez örömet neki, az elmenetel nem kelt benne semmi-nemű ellenállást”. „A Tao-hoz igazodik tervekészítés nélkül”. A bölcs másik típusa az uralkodó, „aki nem mozog”, és aki az ég és föld közötti kapcsolatot fenntartja.” A bölcs a maga tökéletességét tökéletlenségnek tartja. Ezáltal lesz maradandó az ő hatása. A bölcs a maga teljességét ürességnek tartja. Ezáltal kifogyhatatlan lesz az ő tevékenysége. A bölcs a maga egyenességét görbeségnek, okosságát balgaságnak, kiváló szónoki ké-

pességét dadogásnak tartja. ... Akiben lelki tisztaság és béke van, az a világ példaképe.”²

Miként is kell a bölcs embernek viselkednie Lao-ce szerint?

„Azt hallottam, a jó kereskedő elrejtí kincseit, mintha boltjai üresen állnának. Így viselkedik a nagy bölcs is külsőleg – mintha együgyű lenne. Tedd félre a gögös viselkedést, a rengeteg szükségletet, a díszes ruhát és a fontoskodást. Ezek semmivel sem járulnak hozzá egyéniséged igazi értékeihez. Ezt tanácsolom, különben nincs mit mondanom neked.”³ Egyébként ezt az útmutatást adta Konfuciusznak, amikor találkoztak.

Fontos, még megjegyezni, hogy Lao-ce a gyermeket helyezi ideál az ember elé. „Tekints egyenesen előre, mint az újszülött gyermek, s ne kutasd a miérteket.”⁴ Ez annyit jelent, hogy annyira önmagunk ősforrásához, a bennünk lévő Taohoz kell visszalépnünk, ahhoz kell igazodnunk, mint amikor még teljesen tiszták voltunk, mint egy csecsemő.

¹ Henri Borel: *Wu-wei (Lao-ce útmutatásai)*. Fordította: Kenéz György, Farkas Lőrinc Imre Kiadó, 1995 (8, 9 o.)

² http://hu.shvoong.com/humanities/h_philosophy/chinese-philosophy/1715948-taoizmus-mesterei/

³ Csuang-ce Henri Borel: *Wu-wei (Lao-ce útmutatásai)*. Fordította: Kenéz György, Farkas Lőrinc Imre Kiadó, 1995 (8 o.)

⁴ *Lao-ce utolsó tanításai Wen-ce* Fordította: Varga Sándor A Kőrösi Csoma Sándor Buddhista Egyetem jegyzete, Farkas Lőrinc Imre Könyvkiadó, 2002 (11 o.)

Szabó Aida (Jampa drolma)

Tarnócziné Barabás Irén: Raku kerámia

Egyéves az IRKA, az Irodalomkedvelők klubjának folyóirata

Hogy egy év sok-e vagy kevés, az dönti el, miről emlékezünk meg. Napjainkban egyáltalán nem számíthat apróságnak – még ha ez elsősorban az érintetteknek jelent legtöbbet –, hogy egy helyi irodalmi folyóirat megéri az első születésnapját. Egyesztendő lett az IRKA, az érdi Irodalomkedvelők klubjának tavaly elindított folyóirata, amit június 8-án jó hangulatú, számos meglepetést is tartogató rendezvénnyel ünnepeltek meg a klubtagok a Szepes Gyula Művelődési Központban.

Az utóbbi időben igencsak felpezsdült az élet az érdi Irodalomkedvelők klubjában. Egyre több rejtőzködő, szunnyadó tehetség bukkant fel soraikban, akik nemcsak álmództak, és távoli terveket szőttek, hanem kézbe vették ügyeiket, és a tettek mezejére léptek. Saját irodalmi újságot indítottak, vers- és prózaíró pályázatot hirdettek, irodalmi díjakat osztottak, és antológiát adtak ki. Az idén első születésnapját megért, IRKA nevű folyóiratuknak négy száma jelent meg eddig, pedig induláskor talán maguk sem hitték, hogy sikerül, hiszen amikor felmerült a lap gondolata, mindjárt az anyagi források hiánya jelentette a legfőbb akadályt, mégis összefogással, ügyes szervezéssel sikerült legyőzniük a nehézségeket.

Mérhetetlenül gazdagok vagyunk – fogalmazott Daróci Lajosné Márta, a klub vezetője –, hiszen számos segítőtőre, szponzorra leltünk, akik mellénk álltak. A kultúrház, a Városi Galéria, a Poly-Art Alapítvány, a helyi sajtó mellett jó néhány képzőművész önzetlen segítségére is számíthattunk. Mezőfi Virág Múzsáját logóként használjuk, de többen illusztrálták az irodalmi műveket, mások a pályázathoz készítették a díjakat, köztük a Szűcs házaspár, Vaád Éva, Ilka Gábor, Votin József, Hóvári Zoltán, Gáspár Pál Szilveszter, Mozgainé Palotár Mária szájjal festő művész, Tarnócziné Barabás Irén, Kaposi Eszter, Majorné Bániczki Julianna. Támogatásukkal sikerült bizonyítani, hogy életképes a működésünk! A klub alkotói más irodalmi köröket is látogatnak, részt vesznek hazai és külföldi pályázatokon, amelyeket nem egy esetben meg is nyernek, így joggal lehetünk büszkék rájuk! Gyakran a biztató, elismerő, dicsérő szavak vitték előre az alkotói kedvet, amelyekkel Bíró András, a városunkban élő költő, író sohasem fukarkodott, ha kikérték a véleményét, hiszen akiben bíznak, szárnyakat kap! – emelte ki Daróci Márta, de érdemes hozzátenni, hogy a klubtagok láthatóan egymást is folyamatosan bátorítják a felolvasó összejöveteleiken. A klub vezetője bejelentette, újabb büszkeségük az évfordulóra megjelent antológia, amelynek létrejötté főként Habos László érdeme. A kiadványban a klubtagok alkotásai olvashatók. Ugyanakkor az Irodalomkedvelők klubjának törekvései összefonódnak a Poly-Art Alapítványéval, így természetes, hogy testvérklubként működnek, és azáltal is gazdagodnak, hogy részt vesznek egymás rendezvényein, mint ahogyan a Csuka Zoltán Városi Könyvtár műsorait is rendszeresen látogatják, ahol nagyszerű irodalmi találkozásokban lehet részük. A kiváló hangulatú születésnap rendezvény, a sikeres irodalmi művek felolvasása mellett számos – főként zenei vonatkozású – meglepetést is tartogatót a klubtagok és a megjelent vendégek,

érdeklődők számára. A nagy tiszteletnek örvendő dr. Karácsony István onkológus főorvost rengetegen ismerik városunkban, sőt írói tehetségéről, szépirodalmi műveiről is tudnak, ám eddig ügyesen titkolta, hogy a zongorát is nagyszerűen meg tudja szólaltatni! Hasonlóképpen Somfai Istvánt, a Vörösmarty Mihály Gimnázium tanárát is – a hivatásán túl – elsősorban a Poly-Art Alapítvány vezetője- és kulturális szervezőjeként tartja számon az érdi publikum, mindeddig nem is sejtve róla, hogy akár még a zenei pályán is megállta volna a helyét. Mindketten, egymástól függetlenül és meglepetésként, eddig ismeretlen oldalukról mutatkoztak be ezúttal a nyilvánosság előtt. Somfai István – nem kis sikert aratva – a jól ismert Boci, boci, tarka kezdetű dalocskát játszotta el több variációban, így keringő, rock and roll, jazz, improvizáció és csárdás stílusban, dr. Karácsony István pedig egy régi, jól ismert slágeret és saját szerzeményét adta elő zongorán, majd elismerte – s ebben a többség is egészen biztosan osztozott –, számára a klubtalálkozások valóságos lelki zuhanyt, igazi feltöltődést jelentenek! A frissen megjelent antológiát bemutatva, a klubtagok saját műveikből olvastak fel, majd ugyancsak meglepetésként lépett fel Görög Hajnalka, aki Kovács Gábor meghívására a Nyomorultak c. musicalből énekelt dalokat. Az est fénypontjaként az is kiderült, az Irodalomkedvelők klubja az elmúlt esztendő sikerein felbuzdulva, saját, azaz IRKA Irodalmi Díjat is alapított. A plakett Gáspár Pál Szilveszter alkotása, és minden évben három kategóriában kerül kiosztásra, ám azok, akik megkapják, két évig nem nyerhetik el ugyanezt a jutalmat. Az első IRKA-díjat versíró kategóriában **Szabó Aida** érdemelte ki, prózaíró kategóriában **Habos László**nak ítélték oda, míg a legifjabb, illetve diákíró kategóriában **Bozó Patrik** kapta meg az IRKA-plakettet. Az IRKA születésnap tortáján égő, közösen elfújta gyertyával a folytatásba vetett bizalmukat is kifejezték a klubtagok. Legközelebb már egy vaskosabb antológia kiadásában gondolkodnak, mert – ahogy a klubvezető Daróci Márta fogalmazott – egyre sokasodik a tehetségek száma. Hozzátette: az Irodalomkedvelők klubjába továbbra is várnak mindenkit, aki verset vagy prózát ír, szeret olvasni, vagy egyszerűen csak feltöltődésre, jó közösségre és remek barátokra vágynak!

Bálint Edit újságíró
az Érdi Újság munkatársa

TARTALOM

Versek:

Móczár Csaba, Hóvári Zoltán,	
Kreischer Kornélia	1
Szabó Aida, Kósa Márta	2
Majer József, Temesi Éva,	
Tiszaörsi Nagy Zoltán	3
Nagy Sándor, Rinyai László, Gróf Mária	4
Fazekas Major Gizella, Pálfi Ágnes	5
Győri Gábor, Karácsony István, Győri Zoltán	6
Szabó Imre, Habos László	7
Daróci Attila, Kovács Gábor,	
Bozó Patrik, Ilka Erzsébet	8
Bozó Patrik, Horváth István,	
Horváth István, Petrik István, Magyar András	9
Bíró András	10

Diákírók:

Vetráb Mercedes, AMIR	11
Valkusz Lili	12
A százhalombattai Kőrösi Csoma Sándor Ált.	
Iskola diákjainak alkotásai	13-14
Óri Eszter, Fazekas Ivett	15

Diákillusztrációk:

Tőke Petra, VERNYIK ANETT	11
F. Kovács Fanni, Varjas Adél	13

Prózák:

Rinyai László: Zsindelyes tető Érden	16
Habos László: Az elrejtett barát	16
Szabó Aida: Őszi-nász bál	18
Kimmel István: Író és költő megítéléséről	19

Bemutakozás:

Érdi Rozmaringok	19
Szabó Aida, Kósa Márta	20
Major Gáborné Bániczki Julianna,	
Tarnócziné Barabás Irén	21

Tanulmány:

Szabó Aida: Fehérlótusz	22
-------------------------	----

Beszámoló:

Egyéves az Irka: Bálint Edit	23
------------------------------	----

Illusztrációk:

Major Gáborné Bániczki Julianna	3,5,7,8,10
Tarnócziné Barabás Irén	1,4,6,9,18,22

E lapszám támogatója:

TERRAKOTTA
CSEMPEUDVAR

NYITVARTÁS: H-P: 8-17; SZ: 8-12

MAGYAR, SPANYOL, OLASZ CSEMPEK, JÁRÓLAPOK
RAGASZTÓ, FUGÁZÓ ANYAGOK
TERMÉSZETES KÖVEK, MASSZÁZSRENDSZEREK
SZANITEREK ÉS KÁDOK, ZUHANYKABINOK

030 Érd, Riminyai út 86., Tel/Fax: 06-23/ 520-358
Tel: 06-23/ 520-359, Mobil: 06-20-933-53-46
E-mail: terrakottacsempeudvar@gmail.com

FELHÍVÁS

minden 15. életévüket betöltött amatőr alkotónak

Az Érdi IRKA irodalmi pályázatot hirdet vers- és prózáíróknak-
emberi kapcsolatok címmel.

Felölélheti a szülők és gyerekek viszonyát, a nemzedéki ellentét
(ha van) okait, az életkor, a hagyományok, szokások jellemzőit, kü-
lönbözőségeit, a hála/gondoskodás/törődés/kötelesség témakörét
vagy ezek hiányát. Megértjük-e egymás érzéseit, világát? El kell-
e hallgatni, és mikor?

Feltételek: névvel, (e-mail) címmel, telefonszámmal ellátott,
nyomatásban meg nem jelent két darab vers/próza műfaji megkö-
tés nélkül, maximum két oldalnyi terjedelem (A4), 12-es betűmé-
ret, 2,5 cm-es margószél, 1,5-es sortávolság.

Elvárás / biztatás: a pályázók bátran merítsenek az irodalmi esz-
közők gazdag tárházából.

A pályaműveket az irodalmi klub nem alkotó tagjai bírálják el:
Somfai István (Poly-Art), Vikár János, Daróci Lajosné (klubvezető)
Nevezési díj nincs.

Határidő: 2012. október 31.

Eredményhirdetés: 2012. november 30-án a Szepes Gyula Művel-
ődési Házban.

Díjazás: a kiemelkedőknek neves érdi képzőművészek adják át
saját műalkotásukat.

A legjobbra ítélt művekből válogatás jelenik meg az IRKA zseb-
könyvek kiadványban.

Beküldési cím: dalane@freemail.hu, valamint postai úton a kia-
dóba.